

Office nastavitve

Pomen kriptografije

Office 2003 in XML

WMI dogodki

**Spajanje
dokumentov**

**TechEd
v Barceloni**

priloga: koledar tečajev in CTEC tečajev

Dragi prijatelji!

Spoštovani!

Letošnje vroče poletje nam je s sončnimi žarki zagotovo dodobra napolnilo »baterije«. Kako idealno bi bilo, če bi lahko vse presežke temperature prihranili za mrzle zimske dni – zagotovo ste tudi vi kdaj pomislili na to! Seveda pa je vsega lepega še prehitro konec, zato se moramo pripraviti na prihajajočo jesen in skupaj z njo – novo šolsko leto.

Tudi v našem šolskem centru se intenzivno pripravljamo na nove izzive, ki jih prinaša jesen. Na področju **Microsofta** je to zagotovo izid »**družine strežnikov 2003**« in s tem je povezanih tudi cela vrsta novih **Microsoft Official Curriculum tečajev**. Vse novosti boste zlahka našli v koledarju.

Za razvijalce, ki si želijo pridobiti naziv **MCAD** smo izbrali Microsoftov program **Microsoft MCAD for Microsoft .NET**. Seveda pa je izbor tečajev primeren tudi za vas, ki ne mislite na certifikat. Sistemski administratorji lahko ključna znanja o novem okolju dobijo v **Windows 2003 poletni šoli**, ki jo bomo ponovili še v jesenskem terminu.

Seveda se lahko v obeh programih odločite za udeležbo na posameznem tečaju 2003.

Ne spreglejte naše posebne ponudbe **modularnih MOC tečajev**, kjer si boste izkušeni programerji v samo 10 dneh pridobili potrebno znanje za razvoj aplikacij v **.NET okolju**. Glede na vašo usmeritev lahko izberete program **#3200: Visual Basic** ali **#3100: C#**

Iz dneva v dan se bolj zavedamo, kako pomembna je skrb za varnost računalniških sistemov. Napadi virusov kar ne pojenjajo – nasprotno, vedno več jih je.

Prav tako pomembna, če ne še bolj, pa je varnost vsebine elektronsko izmenjanih datotek. O vse večjem pomenu **kriptografije** pričajo tudi številne svetovne analize. O tem je bilo veliko govora na letošnji NT konferenci, še več pa na **Tech ED 2003** konferenci v Barceloni. Več o tem si lahko preberete tudi v Dušanovem prispevku, podrobnosti pa boste lahko slišali na **Petkovem hitrem seminarju, dne 12. septembra 2003**, v katerem bo obširneje prikazano kakšne so nevarnosti in kakšne so možnosti zaščite pred elektronskim vohunjenjem.

Vse podrobnosti v zvezi z aktualnimi programi in celovitim pregledom naše dejavnosti, akcijami, ponudbo »**v zadnjem hipu**« ipd., boste našli na spletni strani www.kompas-xnet.si, ki jo dnevno osvežujemo. Prisrčno vabljeni na katerega izmed seminarjev.

Na koncu pa se vam moramo zahvaliti še za vse prijetne počitniške pozdrave. Žal pa vsi odgovori na nagradno vprašanje niso bili pravilni. Več o tem, na zadnji strani PIKE.

Iskreno se že veselimo srečanja z vami!

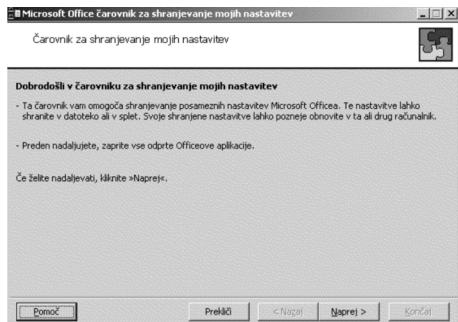
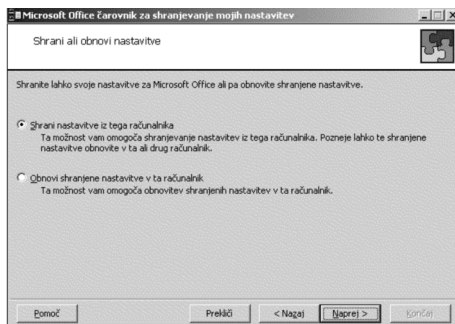
Branka Slinkar
direktorica
branka@xnet.kompas.si



Kje so moje nastavitve?

Vsak uporabnik, ki pri svojem delu redno uporablja katerega izmed programov paketa Microsoft Office si ga sčasoma nastavi po svoje. Nekateri za svoje delo potrebujejo veliko orodnih vrstic drugi so zadovoljni že z eno samo. Sam najraje Wordove dokumente pišem v pogledu Postavitve tiskanja nekdo drug ima raje navadnega. Okusi so različni, prav tako tudi nastavitve programov in nekateri namenimo kar nekaj časa, da si jih uredimo po svojih željah. Kaj pa se zgodi z njimi ob zamenjavi računalnika ali ponovni namestitvi paketa Office? Ali moramo vse nastavljati ponovno? Odgovor je ne, tega nam ni treba početi. V

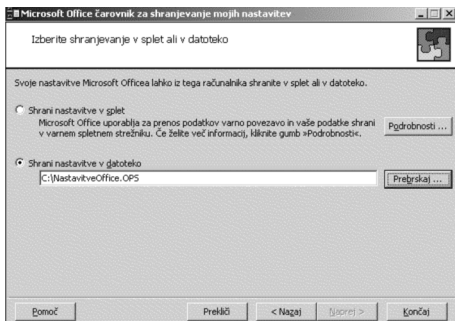
spletno mesto na drugem računalniku pa jo nato uvozite nazaj. S tem boste na enostaven način prihranili vse delo s



paketu Microsoft Office XP za tak primer obstaja **Čarovnik za shranjevanje mojih nastavitev (Save My Settings Wizard)**. Najdete ga, če pobrsate po Startnem meniju - Start/Programi/Microsoft Officeova orodja/ Čarovnik za shranjevanje mojih nastavitev. Namenjen je temu, da lahko shranite nastavitve v Officeovih programih, ki ste jih spreminjali med vašim delom. Sem spadajo uporaba in poravnava orodnih vrstic, možnosti menijev, prilagoditve orodij, ipd. To so prilagoditve, ki jih ponavadi najdete v meniju Orodja/Možnosti ali ukaz Po meri. Nastavitve lahko shranite v datoteko ali na

ponovnimi prilagoditvami.

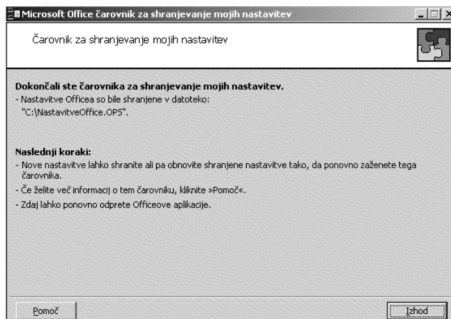
Postopek za shranjevanje je res zelo enostaven. Po zagonu čarovnika se vam odpre pozdravno okno. Tu izveste kam lahko shranite nastavitve in da je potrebno zapreti vse Officeove programe preden boste nadaljevali. V naslednjem koraku sledi izbira med shranjevanjem ali obnovitvijo nastavitev. Ko izberete shranjevanje vam naslednji korak ponudi mesto, kjer boste vaše nastavitve shranili. Če jih boste shranjevali v datoteko, jo lahko shranite kjerkoli na vašem



disku. Pomembno je vedeti le, da jo morate kasneje prenesti na računalnik, kjer boste

obnavljali nastavitve. Obstaja tudi možnost, da jo začasno odložite v splet na Microsoftov strežnik, kjer bo shranjena tri mesece, vendar je ta možnost na voljo samo, če imate pri Microsoftu urejeno uslugo z imenom Passport. Po izbiri mesta hrambe vam preostane samo še da kliknete dokončaj. Na izbranem mestu se takoj izdela datoteka s končnico *.OPS v kateri so shranjene vse vaše zgoraj opisane nastavitve.

Ko boste na nekem drugem računalniku kjer je nameščen Office želeli imeti prav takšen izgled vseh programov, vam preostane le še da uvozite nastavitve iz te datoteke. Postopek za to je skraj identičen opisanemu, le da v dugem koraku namesto Shrani izberete možnost Obnovi.



Peter Kobe
peter.kobe@xnet.kompas.si
Microsoft Office XP Specialist Expert
Testing Center Administrator



Triki in nasveti

Urejevalnik enačb – pisanje formul v Wordu

V Wordu naletimo na problem, če želimo zapisati matematične, kemijske, ali fizikalne izraze. Word namreč ne omogoča pisanja ulomkov, korenov in ostalih oznak, ki jih potrebujemo pri tovrstnih izrazih. Zato je smiselno uporabiti program **Urejevalnik enačb**, ki ga imamo na voljo v Wordu, Excelu in ostalih orodjih v skupini Office. Do urejevalnika enačb pridemo z ukazom **Vstavljanje / Predmet / Urejevalnik enačb**. Odpre se posebno okno, v katerem imamo zbrane vse matematične simbole, ki jih nato zlagamo skupaj in na ta način gradimo sliko enačbe. Ko je enačba zgrajena, z miško kliknemo na praznem ekranu in se vrnemo v Word. Če je enačbo potrebno popraviti, na njej dvakrat kliknemo in se preselimo v urejevalnik enačb, kjer izraz

Poravnava besedila s tipkovnico:

Ctrl - L = Left-aligned text
Ctrl - E = Centered text
Ctrl - R = Right-aligned text
Ctrl - J = Fully justified text



SDM-S serija

Pomlajena S serija s svojim slogom in vitkostjo dopolnjuje mešani slog, funkcionalnost in prilagodljivost moderne, prostorsko varčne pisarne.



VPL-CS6

Projektor, ki vas prepriča s svojo retro-obliko in izjemnimi tehnološkimi rešitvami.



— dodatne informacije o cenah dobite pri svojem prodajalcu računalniške opreme ali na: INFO@CHS.SI

SDM-HS serija

HS serija predstavlja izjemno kombinacijo perfektne tehnologije, markantnega oblikovanja in kakovosti.



Naraščanje pomena kriptografije v sodobnih informacijskih sistemih

Ocenjuje se, da je izguba dohodka zaradi komunikacijskega vohunjenja v EU letno med 10 in 15 milijardami Evrov, razlog pa je predvsem slaba zaščita informacijskih sistemov

Ljudje so že od pradavnine segali po kriptografskih metodah, da so si s pomočjo njih pridobili ali ohranili predvsem strateško premoč. Tako je že Julij Cesar uporabljal enostavne metode z zamikom abecede za komunikacijo med vojaškimi formacijami. Prednost takšne metode je bila, da sta morala ključ za razvozlanje sporočila poznati samo pošiljatelj in prejemnik. Sel, ki je sporočilo prenašal ni vedel nič o vsebini in tudi ob morebitnem zajetju s strani sovražnika, le temu ni mogel dati uporabnih informacij. Tudi iznajdba znamenitega grka Polybiosa, ki je omogočala komunikacijo na daljavo s pomočjo dveh parov po pet bakel, je bila hkrati tudi kriptografska metoda, ki nekim ni izdajala vsebine sporočila.

Vendar samo skrivanje informacij kmalu ni bilo dovolj. Z razvojem komunikacije med ljudmi, se je pojavila potreba po dodatnih mehanizmi, ki jih danes srečamo v vsakem sodobnem kriptografskem sistemu.

Oglejmo si kako še danes poteka varna izmenjava papirnatih dokumentov. Najprej napišemo sporočilo (pogodbo, ...), ga podpišemo v prisotnosti zaupanja vredne osebe (notar), ki lahko pozneje dokumentirano potrdi podpis sporočila. Sporočilo damo v ovojnico in jo zapečatimo, nakar sporočilo pošljemo po varni poti (kurir, ...). Vsa ta procedura je potrebna, da imamo zagotovljeno:

Zaupnost (Confidentiality) – da med prenosom ni nihče odpiral ovojnice in prebral sporočila

Integriteta (Integrity) – da je ovojnica nedotaknjena in je v njej izvorno sporočilo

Avtentikacija (Authentication) – da je sporočilo zares poslal podpisnik

Neoporekljivost (Non Repudiation) – pošiljatelj pozneje ne more zlahka zanikati, da je sporočilo poslal

Glede na naraščanje komunikacij se vse navedene zahteve selijo tudi v sodobne informacijske sisteme. Še pred nekaj leti je bila večina informacijskih sistemov orientiranih na omogočanje dostopa uslužbencev znotraj podjetja, kjer je bila tudi prisotna vsa informacijska infrastruktura. Odločanje o tem, kdo bo imel dostop do katerih sredstev je bilo centralizirano, in običajno je oseba, ki je bila odgovorna za IT imela v rokah vse niti glede odločanja, komu omogočiti dostop do katerih informacijskih sredstev. Glavni namen varnosti pa je bil varovanje podatkov pred izgubo in onemogočanje razširjanja zaupnih informacij.

Danes so pred nami izzivi, ko je potrebno zagotoviti varnost informacijskih sistemov, ki so pogosto zelo distribuirani preko več strežnikov, ki so lahko na različnih lokacijah. Dostop do informacij je potrebno omogočiti poslovnim partnerjem (dobaviteljem, odjemalcem, ...). Nadzor nad omogočanjem dostopa želijo imeti posamezne poslovne enote. Spremenil pa se je tudi odnos do varnosti. Glavni namen postaja ustvarjanje dohodka.

Glavni problem pa postaja industrijsko (in ekonomsko) vohunjenje. Oglejmo si samo nekaj primerov iz poročila »Intersection Capabilities 2000«
(<http://www.fas.org/irp/eprint/ic2000/ic2000>).

htm). V tem poročilu je ocenjeno, da je letna izguba (in na drugi strani dobiček tistih, ki vohunijo) zaradi komunikacijskega vohunjenja (communications intelligence – COMINT) ocenjena na 15-20 milijard Evrov. Oglejmo si samo nekaj zanimivih primerov iz tega poročila.

Thomson CSF in Brazilska vlada

Leta 1994 je NSA prestrezala sporočila med Brazilijo in podjetjem Thomson CSF. V igri je bil sistem SIVAM, sistem za nadzor amazonskega deževnega gozda vreden 1,3 milijarde evrov. Na dan so prišle domneve o podkupovanju nekaterih članov Brazilske vlade. Posel je potem dobilo podjetje US Raytheon Corporation, ki se pozneje ni pozabilo javno zahvaliti ameriški zbornici za trgovino za »trdo delo pri podpori ameriški industriji pri tem projektu«. Ob tem je vsekakor zanimiv podatek, da to podjetje tesno sodeluje z NSA pri vzdrževanju satelitske prestrezne postaje za sistem ECHELON v Sugar Grove-u.

Airbus Industrie in Savdska Arabija

V zanesljivih (časopisnih) medijih, se je leta 1995 znašla zgodba, ki razkriva, da je NSA iz komercialnih komunikacijskih satelitov prestrezala vsa sporočila (telefonske klice in fakse) med evropskim konzorcijem Airbus, Savdsko letalsko družbo in vlado Savdske Arabije. Predstavniki Airbusa so predstavnikom Savdske Arabije ponujali podkupnine. Informacijo je NSA predala ameriškim predstavnikom, ki so vlado pritiskali v smeri izbire ameriških korporacij Boeing in McDonell Douglas, ki sta potem dobili 6 milijard evrov vreden posel.

Takih in podobnih zgodb je še precej. Osebnostno se mi je zdelo precej zanimiva (a žal nepreverjena) zgodba španskega podjetja, ki si je s patentnim uradom izmenjevalo elektronsko dokumentacijo za revolucionaren električni generator namenjen vetrnim elektrarnam. Le nekaj dni pred dokončno oddajo vse potrebne

dokumentacije je skoraj identičen generator patentiralo podjetje iz ZDA.

Kaj pa ECHELON?

V računalniških krogih že precej let buri domišljijo sistem za globalni nadzor elektronskih komunikacij – ECHELON in njegova enormna sposobnost prestrezanja elektronskih sporočil. Leta 2001 je poseben komite evropske unije izdal končno poročilo o obstoju globalnega sistema za prestrezanje zasebnih in komercialnih komunikacij (http://www.fas.org/irp/program/process/rapport_echelon_en.pdf). Torej o obstoju takšnega sistema ne dvomijo več niti uradne institucije. ECHELON podpirajo podpisnice t.i. UKUSA dogovora, ki so: ZDA, Velika Britanija, Kanada, Avstralija in Nova Zelandija. Morda nam je lahko v tolažbo le to, da po mnenju omenjenega komiteja, kapacitete tega sistema niso tako enormne kot se je ugodilo v medijih. Zaskrbljujoč pa je zaključek, da to morda ni edini sistem takšne vrste na svetu.

Kljub velikosti dokumenta, ga toplo priporočam v branje, saj je poleg ugotovitev v dokumentu tudi precej napotkov evropskim podjetjem.

Kaj lahko storimo?

Tudi na koncu prej omenjenega dokumenta najdemo priporočilo, da naj podjetja zaščitijo delovno okolje in komunikacijske kanale preko katerih si izmenjujejo občutljive informacije. Na evropskem trgu so na voljo dovolj varni kriptografski sistemi za sprejemljivo ceno.

Na koncu naj izkoristim priložnost in vas povabim na petkov hitri seminar v katerem bo obširneje prikazano kakšne so nevarnosti in kakšne so možnosti zaščite pred elektronskim vohunjenjem.

Dušan Zupančič, MCAD .NET, MCSE, MCT

(dusan.zupancic@xnet.kompas.si)

Petkov hitri seminar

Na kratko o kriptografiji ali

Kriptografija v sodobnih informacijskih sistemih

5. september 2003 od 9:30 do 13:00 ure , Rok prijave: 1. September 2003

Na seminarju bo govora predvsem o pomenu kriptografije v sodobnem poslovanju. Seminar bo skušal odgovoriti na vprašanja o trenutni problematiki pri varni izmenjavi dokumentov, kako nam lahko pri tem pomaga računalniška kriptografija in kateri mehanizmi so nam na voljo v MS operacijskih sistemih. Na kratko bodo predstavljeni tudi trenutno najpopularnejši algoritmi in problematika, s katero se srečujemo pri izbiri ustreznih rešitev za tipičen poslovni sistem.

Kako povečati učinkovitost z Office System 2003

19. September 2003 od 9:00 do 15:00 ure, Rok prijave: 10. September 2003

Spoznali boste novosti in izboljšave novega paketa Office 2003. Prikazali vam bomo nove programe, ki so na voljo uporabnikom ter postopke, ki olajšujejo samostojno delo in sodelovanje v skupinah. Naučili se boste kako lahko z malo truda v novem Office System 2003 povečate svojo učinkovitost.

Cena obiska na seminarju je simboličnih **10.000,00 SIT + DDV**, v ceno pa je vključen material, osvežilni napitki, kava ter prigrizek, da boste lažje preživeli dan.

Prijave pošljite na elektronski naslov petkovseminar@xnet.kompas.si

Iz sveta znamk Pošte Slovenije

Pošta Slovenije je zopet izdala nove znamke.

Več informacij si oglejte na spletni stranih "Svet znamk" na naslovu:

www.posta.si/slo/dz/default.asp



Skriptiranje z WMI dogodki

1.del

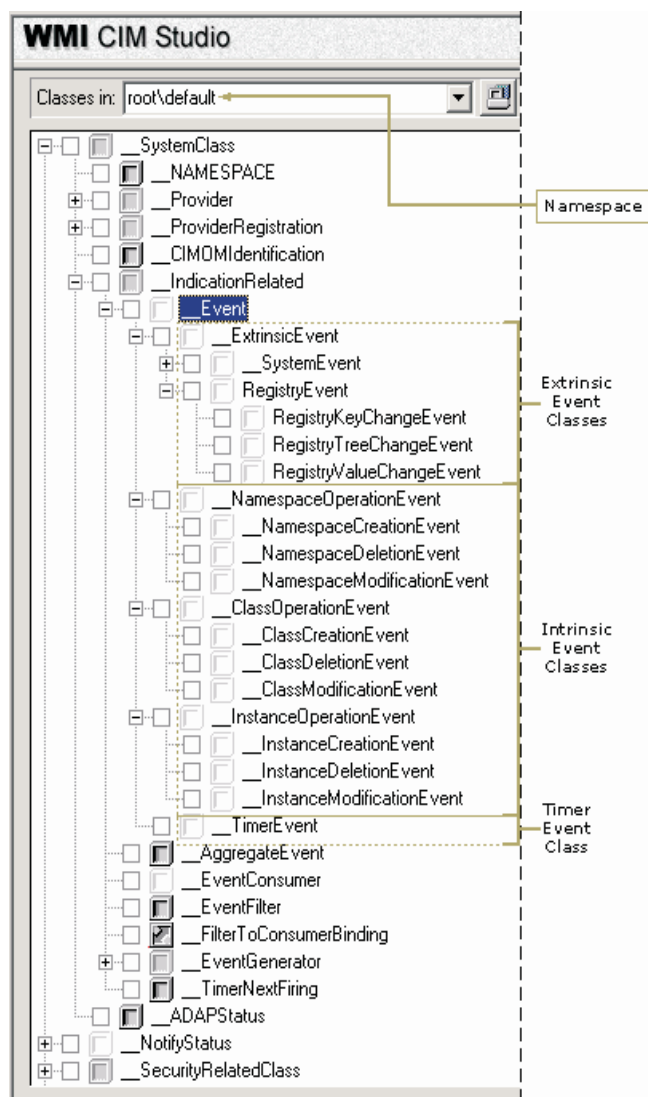
WMI dogodke lahko izkoristimo za nadziranje sistemov in zgodnje ugotavljanje problemov v sistemih, za katere skrbimo. Tako lahko na primer s pomočjo skripte nadziramo zasedenost diskov oz. pomankanje prostora na le-teh.

Brez WMI dogodkov bi skriptno lahko nadzorovali zasedenost, vendar bi morali skripto zaganjati v določenih časovnih intervalih. Če je interval prevelik, se problem (v našem primeru kritična zasedenost diska) lahko »izmuzne«, pri prekratnem intervalu pa bi naša skripta pokurila preveč procesorskega časa. Obvestila o dogodkih (WMI event notification) nam omogočajo enostavno »naročanje« na obvestila o dogodkih v sistemu, ki nas zanimajo.

Za primer si oglejmo skripto, ki nas bo obvestila o zagonu beležnice.

```
strComputer = "."
Set objSWbemServices =
GetObject("winmgmts:
impersonationLevel=impersonate!")
"&
"\\\" & strComputer &
"root\cimv2")
```

```
Set objEventSource =
objSWbemServices.ExecNotificatio
nQuery(_
"SELECT * FROM
InstanceCreationEvent " &
"WITHIN 10 " &
"WHERE TargetInstance " &
"ISA 'Win32_Process' " &
```



```
"AND TargetInstance.Name =  
'notepad.exe'")
```

```
Set objEventObject =  
objEventSource.NextEvent()  
Wscript.Echo "Beležnica je bila zagnana!"
```

Ker pa nas kot ace ne zanima toliko, kot na primer zagon administratorje zaganjanje beležniari ustavitev posameznega servisa, si oglejmo naslednji primer:

```
strComputer = "."  
Set objSWbemServices =  
GetObject("winmgmts:" &  
"{impersonationLevel=impersonate}!" &  
"\\\" & strComputer & "\root\cimv2")
```

```
Set objEventSource =  
objSWbemServices.ExecNotificationQuery(
```

```
– "SELECT * FROM  
__InstanceModificationEvent " &  
"WITHIN 10 " &  
"WHERE TargetInstance " &  
"ISA 'Win32_Service'" &  
"AND TargetInstance.Name = 'alerter'")
```

```
Set objEventObject =  
objEventSource.NextEvent()  
Wscript.Echo "Status servisa ALERTER se je  
spremenil."
```

Pa si pogledjmo primera in razliko med njima malo bolj podrobno. Razliko opazimo v WQL SELECT stavku, kjer se prvi »naroča« na __InstanceCreationEvent (t.j. kreiranje novega procesa (WIN32_Process), drugi pa na __InstanceModificationEvent (t.j. sprememba WIN32_Servisa). WITHIN 10 pa pomeni, da bo WMI preveril stanje CIM vsakih 10 sekund.

TargetInstance je objekt, ki ga kreira proženje dokodka in ima iste lastnosti in vrednosti kot objekt, ki je sprožil dogodek. Poznamo pa tudi PreviousInstance, ki pa je kopija objekta pred proženjem dogodka. S primerjavo obeh lahko hitro odkrijemo, kaj se je ob dogodku spremenilo.

Dogodkovni model vsebuje dva tipa dogodkov: intrinsic in extrinsic.

Extrinsic dogodki so pojavi določenega preddefiniranega stanja v sistemu. Primer teh dogodkov so restart sistema, prijava uporabnika in kritične napake, intrinsic dogodki pa označujejo spremembe objektov.

Aleš Lipušček
ales.lipuscek@xnet.kompas.si



www.visit.si
info@visit.si



XML

SOFTWARE AG
 THE XML COMPANY

Academy !

Po programu XML Academy so od sedaj dalje tudi v našem koledarju vsi tečajji, ki vas lahko pripeljejo do naziva **Certified XML Engineer**. Če pa se za pridobitev certifikata ne boste odločili, boste po opravljenih tečajih oboroženi z novimi znanji in pripravljeni za delo z najnovejšimi tehnologijami.

Introduction to XML (TRA581-13e)

9. 10. oktober 2003, 2 dni od 9:00 do 16. Ure

Kotizacija: 110.000,00 SIT + DDV

Rok prijave: 26. 9. 2003

Presentation of XML Documents Using Style Sheets (TRA583-14e)

5. 6. november 2003, 2 dni od 9:00 do 16. Ure

Kotizacija: 110.000,00 SIT + DDV

Rok prijave: 24. 10. 2003

Application Programming with DOM & SAX (TRA584-14e)

7. november 2003, 1 dan od 9:00 do 16:30 ure

Kotizacija: 65.000,00 SIT + DDV

Rok prijave: 24. 10. 2003

XML Schema Development (TRA593-12e)

27. 28. november 2003,

2 dni od 9:00 do 16. Ure

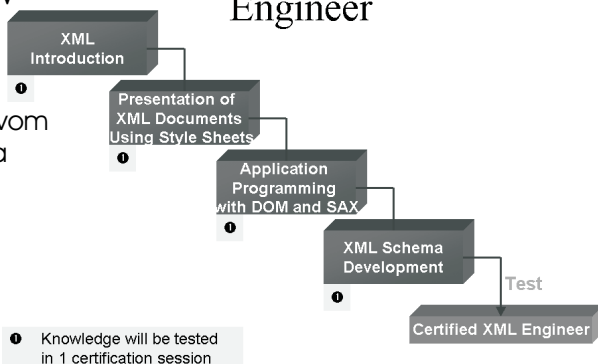
Kotizacija: 110.000,00 SIT + DDV

Rok prijave: 10. 11. 2003

Kotizacija vključuje:

- izvedbo tečaja pod vodstvom usposobljenega inštruktorja
- originalno literaturo
- osvežilni napitki in kosila

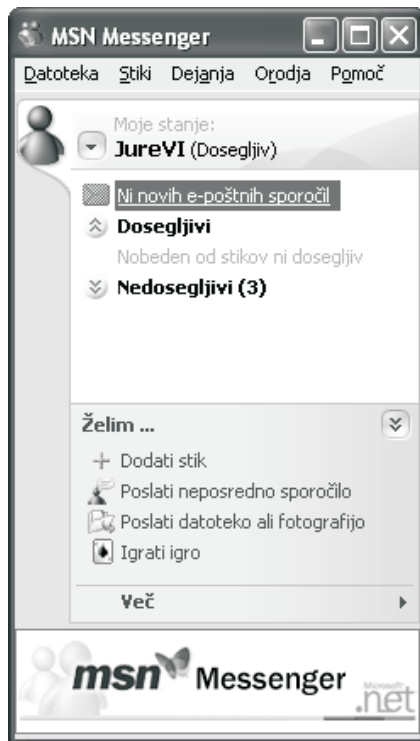
Learning Path for Certified XML Engineer



MSN Messenger različica 6

Internet je na področje medsebojnega sporazumevanja med ljudmi prinesel veliko novosti. Marsikdo vsak dan uporablja e-pošto, ki zanj pomeni stik s prijatelji ali sodelavci, zelo se je uveljavil tudi IRC klepet na internetu s pomočjo pisnih sporočil (še posebej med mladimi), razvoj pa se tu ni končal. Danes je namreč mogoč pogovor preko spleta ne le v obliki napisanih sporočil, temveč tudi s prenosom slike in zvoka govora. Da pa lahko te možnosti izkoristimo, potrebujemo program, ki nam to omogoča, in eden izmed njih je MSN Messenger, ki ga lahko brezplačno prenesemo z naslova <http://messenger.msn.com>.

MSN Messenger je naslednik Windows Messengerja, ki je vgrajen v operacijski sistem Windows XP, in ponuja več možnosti za internetno druženje z našimi prijatelji. Da se v program lahko prijavimo, moramo svoj e-poštni naslov najprej registrirati s .NET Passport-om, kar lahko storimo s pomočjo čarovnika v programu. Ko se v sistem uspešno prijavimo, smo dosegljivi našim prijateljem ali sodelavcem, ki so nas dodali na svoj seznam stikov. Seznam stikov je skupina ljudi, s katerimi lahko začnemo pogovor, če so dosegljivi (prijavljeni), in vidimo njihovo stanje (dosegljiv, zaseden, sem na kosilu,...). V svoj seznam stikov dodamo ljudi, s katerimi se želimo pogovarjati, vendar morajo tudi sami uporabljati isti program. Svoje stanje lahko spreminjamo, če na primer ne želimo, da bi nas kdo motil. S



svojim sogovornikom se lahko sporazumevamo na tri načine: s pisanjem sporočil, če imamo na računalnik priključen mikrofonski, se lahko tudi prosto pogovarjamo, če pa imamo še kamero, nas lahko naš sogovornik tudi vidi. Pogovore lahko shranimo. Sogovorniku lahko pošljemo tudi datoteke (slike, filme), ga prosimo za oddaljeno pomoč, skupaj brskamo po spletu ali igramo igre in še mnogo drugega.

Jure Vizjak
Jure.vizjak@xnet.kompas.si

Office 2003 in XML

Ena pomembnih novosti v novem paketu programov Microsoft Office je popolna integracija s tehnologijo XML. Popolna integracija pomeni precej več, kot samo zmožnost odpiranja, uvoza in uporabe XML datotek. Ogleдали si bomo eno od novosti pri aplikaciji Microsoft Word 2003.

Za primer vzemimo komercialiste hipotetičnega podjetja Contoso Pharmaceuticals. Ti pogosto hodijo na predstavitvene obiske k zdravnikom. Za obisk imajo na razpolago zelo malo časa, v katerem morajo zdravniku prikazati vse kvalitete zdravil. Če zdravnik tako želi, pa jim izročijo tudi vzorce zdravil, za kar pa morajo prej pridobiti nekaj informacij (zdravnikova licenca, prejšnja naročila itd.) in izpolniti formular, ki ga zdravnik podpiše. Ko se vrnejo v podjetje, pa morajo obisk dokumentirati in v bazo podatkov prepisati količine izročenih proizvodov.

Z novim paketom Office je opravilo enostavno:

Vzemimo dokument, ki smo ga uporabljali že do sedaj za izpis formularja in ga obogatimo z XML shemo. Poglejmo del .xsd sheme, ki "pokriva" tabelo količin v dokumentu (zgornja tabela).

The screenshot displays the Microsoft Word Enterprise Edition interface. The main document is titled 'ContosoTemplate_XMLMapped.doc' and contains a 'RECEIPT OF SAMPLES FORM'. The form includes a table with the following structure:

Quantity	Brand Name	Dosage
*sampleorder(Previous Quantity)	*brand(brand*)	*dosage(dosage*)
*compound(*previousquantity(previousquantity*)		compound*)
		sampleorder*)

Below the table, there is a form with various fields for patient and physician information, including 'Physician Name (please print)', 'Institution or Department/Suite', 'Street Address', 'City, State and Zip', 'Phone Number', 'Fax Number', 'State License Number (required by law)', 'Expiration Date', 'Copy of State License', and 'Physician Signature'. A note at the bottom states: 'This signature certifies that I am currently the appropriate state authorities to receive samples.'

The 'Templates and Add-ins' dialog box is open, showing the 'XML Schema' tab. It lists available XML schemas, including 'contoso_datasheet'. The 'Document validation options' section is also visible, with checkboxes for 'Validate document against attached schemas', 'Underline schema violations in document', and 'Allow saving as XML even if not valid'.

```

xsd:complexType name="samplesordertype" mixed="true">
  <xsd:sequence>
    <xsd:element name="compound" minOccurs="0"
maxOccurs="unbounded">
      <xsd:complexType>
        <xsd:sequence>
          <xsd:element name="prevquantity" type="xsd:string"
/>
          <xsd:element name="quantity" type="xsd:string" />
          <xsd:element name="brand" type="xsd:string" />
          <xsd:element name="dosage" type="xsd:string" />
        </xsd:sequence>
      </xsd:complexType>
    </xsd:element>
  </xsd:sequence>
</Xsd:complexType>

```

Podatki lahko tečejo v obe smeri, iz baze podatkov v dokument (licenca, pretekla naročila itd.) in tudi iz dokumenta nazaj v bazo podatkov (na novo izročeni vzorci s količinami in ostalimi podatki). Vsak sistem, ki pozna shemo, bo sposoben zgrabiti te podatke in jih prenesti v bazo ali kamorkoli drugam, ne da bi moral vedeti kje v dokumentu ti podatki so. Komercialist tako izpolni formular, ki ga zdravnik podpiše, obenem pa ima že tudi za nadaljnjo obdelavo pripravljene podatke.



Triki in nasveti

Kako v v celico hitro postavimo tekoči datum in uro?

Odg.: Za tekoči datum pritisnemo Ctrl - ; za tekočo uro pa Ctrl - :.

Kako hitro izbiramo med različnimi oblikami prikaza številskih podatkov?

Odg.:

Ctrl – Shift – 1 = slog ločila tisocič

Ctrl – Shift – 3 = datumski slog

Ctrl – Shift – 4 = denarni slog

Ctrl – Shift – 5 = odstotkovni slog

Kako v preglednici povečamo vrednosti znotraj celic?

Odg.: Če želimo povečati vrednost obstoječih podatkov v istih celicah, v neko celico napišemo faktor (npr. 1,1 za povečanje za 10%). Nato celico kopiramo, označimo blok podatkov katere želimo s to vrednostjo pomnožiti, izberemo ukaz Urejanje/Posebno lepljenje in možnost Pomnoži.

Office XP - spajanje dokumentov

Če želite ustvariti tipska pisma, pisemske nalepke, ovojnice, imenike, množične pošiljke in faksne pošiljke, uporabite čarovnika za spajanje dokumentov (**Orodja/Pisma in pošiljanje: Čarovnik za spajanje dokumentov...**). Za osnovni postopek je potrebno naslednje:

- Odprite ali ustvarite glavni dokument (glavni dokument: Pri postopku spajanja dokumentov v Wordu, dokument z besedilom in grafikami, ki so enake za vsako različico spojenega dokumenta, na primer vaš naslov ali besedilo v serijskem pismu.).

- Odprite ali ustvarite vir podatkov (vir podatkov: Datoteka, ki vsebuje informacije, ki naj bodo spojene v dokument, npr. seznam imen in naslovov, ki jih želite uporabiti pri poštnem spajanju. Preden lahko uporabite informacije v viru podatkov, se morate povezati z njim.) z informacijami o posameznem prejemniku.

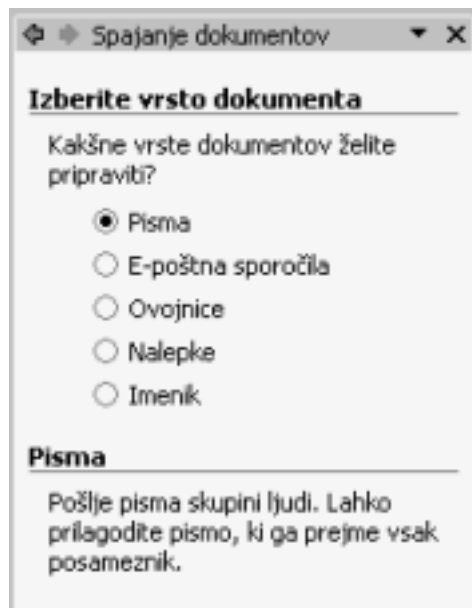
- Dodajte ali prilagodite polja za spajanje (spojno polje: Ograda, ki jo vstavite v glavni dokument. Če želite, da Word v dokument samodejno vstavi ime mesta, npr. Pariz«, vstavite vanj spojno polje »Mesto«, shranjeno v podatkovnem polju »Mesto«.) v glavnem dokumentu.

- Spojite polja iz vira podatkov v glavni dokument in ustvarite nov, spojen dokument.

Čarovnik vas vodi skozi vse te korake. Če rajši delate brez čarovnika, lahko uporabite orodno vrstico (orodna vrstica: Vrstica z gumbi in možnostmi, namenjena izvajanju ukazov. Če želite prikazati orodno vrstico, uporabite pogovorno okno Prilagajanje (pokažite na **Orodne vrstice** v meniju **Pogled** in kliknite **Prilagodi**). Če želite videti več gumbov, na koncu vrstice kliknite **Možnosti orodne vrstice**.) Spajanje dokumentov. V obeh primerih je končni rezultat, da vsaka vrstica (ali zapis) v viru podatkov izdela posamezno tipsko pismo, pisemsko nalepko, ovojnico ali

imeniški element.

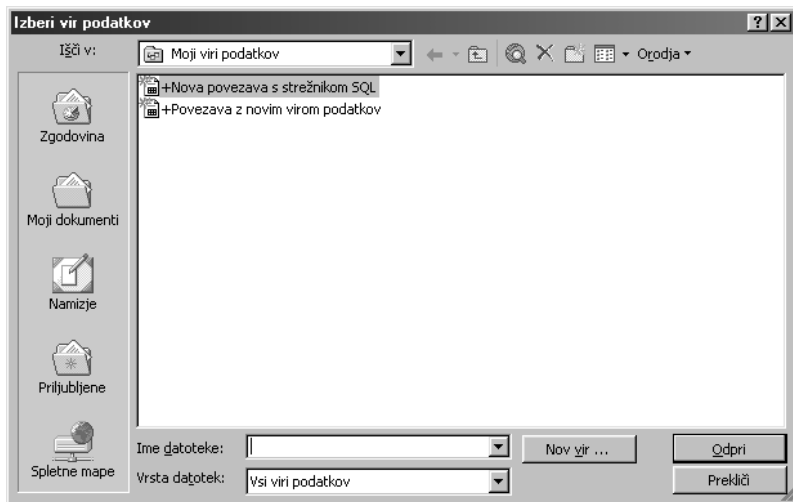
Opomba: Spajanje dokumentov lahko uporabite za ustvarjanje katere koli vrste dokumentov, ki preslikajo polja (polje: Niz kod, ki Microsoft Wordu določajo, naj v dokument samodejno vstavi besedilo, grafiko, številke strani in ostalo gradivo. Primer: polje DATE vstavi trenutni datum.) v



podatke, ne le za pošiljke ali imenike. Če je na primer vaša zbirka video posnetkov na seznamu v preglednici, lahko z možnostjo Nalepke ustvarite nalepke za video kasete.

• O spajanju dokumentov z viri podatkov:

Vir podatkov je datoteka - na primer Microsoft Outlookov seznam stikov - s podatki, ki se spremenijo v vsaki kopiji spojenega dokumenta. Vir podatkov si lahko predstavljate kot tabelo. Vsak stolpec v viru podatkov ustreza zvrsti informacije ali podatkovnemu polju - na primer: ime,



Microsoft Officeu. Zahtevnejši vir podatkov lahko ustvarite v pogovornem oknu Izberi vir podatkov. Izbiranje določenih prejemnikov iz vira podatkov:

Ko ste se povezali z virom podatkov, se prejemnikove informacije prikažejo v pogovornem oknu

Prejemniki spajanja dokumentov, kjer lahko natančno izberete, kateri prejemniki bodo

vključeni v spajanje. Če se želite na primer osredotočiti na stranke v območju določene poštne številke, boste izbrali samo te stranke. Pogovorno okno lahko uporabite tudi za napredne postopke filtriranja in razvrščanja

priimek, naslov in poštna številka. Ime vsakega podatkovnega polja je v prvi vrstici celic, imenovani zapis za glavo. Vsaka naslednja vrstica vsebuje en podatkovni zapis, ki je celotna zbirka povezanih informacij - na primer: ime in naslov enega prejemnika.

Ko zaključite s spajanjem, se posamezne informacije naslovnika preslikajo v polja, ki ste jih vključili v glavni dokument (glavni dokument: Pri postopku spajanja dokumentov v Wordu, dokument za besedilom in grafikami, ki so enake za vsako različico spojenega dokumenta, na primer vaš naslov ali besedilo v serijskem pismu.).

● Povezovanje z virom podatkov:

Pri vzeto je, da se z virom podatkov povežete v pogovornem oknu **Izberi vir podatkov**. Če že imate vir podatkov (na primer Microsoft Outlook seznam stikov ali zbirko podatkov Microsoft Access), se lahko z njim povežete neposredno s čarovnikom za spajanje dokumentov. Če ga še nimate, ga lahko s čarovnikom tudi neposredno ustvarite. Če želite zgolj preprost seznam naslovnikov, vas čarovnik za spajanje dokumentov vodi skozi postopek ustvarjanja seznama naslovnikov v

● O poljih za spajanje dokumentov:

S polji (polje: Niz kod, ki Microsoft Wordu določajo, naj v dokument samodejno vstavi besedilo, grafiko, številke strani in ostalo gradivo. Primer: polje DATE vstavi trenutni datum.) za spajanje dokumentov lahko prilagodite vsebino posameznih dokumentov. Ko jih vstavite v glavni dokument (glavni dokument: Pri postopku spajanja dokumentov v Wordu, dokument za besedilom in grafikami, ki so enake za vsako različico spojenega dokumenta, na primer vaš naslov ali besedilo v serijskem pismu.), se preslikajo v ustrezne stolpce informacij vašega vira podatkov (vir podatkov: Datoteka, ki vsebuje informacije, ki naj bodo spojene v dokument, npr. seznam imen in naslovov, ki jih želite uporabiti pri poštnem spajanju. Preden lahko uporabite informacije v viru podatkov, se morate povezati z njim.). Če Microsoft Word s samodejnim spajanjem polj z naslovi v viru podatkov ne najde potrebne informacije, vam ponudi priložnost,

Prejemniki spajanja dokumentov ? X

Če želite razvrstiti seznam, kliknite ustrezno glavo stolpca. Če želite skrajšati prikazani seznam glede na določen kriterij, na primer po mestu, kliknite puščico poleg glave stolpca. Če želite dodati ali odstraniti prejemnike iz spajanja dokumentov, uporabite potrditvena polja ali gumba.

Seznam prejemnikov:

	PRIIMEK	I...	NA...	FIR...	Z...	PO...	ULI...	
☒	BIZILJ	TINE	ELE	ISKRA	1	2000	SISENS...	A2
☒	KRIŽAJ	ANJA	RAC	KOMPAS	2	2000	APNNO ...	A3
☒	BATAGELJ	VLADO	RAC	EMONA	3	2000	C. NA JE...	A2
☒	BATNAR	FRA...	RAC	ISKRA	4	5000	DOLENJ...	A3
☒	PETEK	LEN...	ECO	KOMPAS	5	5000	DOLENJ...	A1
☒	PUSTAVRH	ANJA	ECO	ISKRA	6	2000	ERJAVČ...	A2
☒	BRODNIK	LOJZE	RAC	KOMPAS	7	4000	FAJFER...	A1
☒	KRAČUN	SLAV...	RAC	ISKRA	8	4000	GERBIČ...	A2
☒	LOKAN	BRA...	ECO	EMONA	9	1000	GLINJE 2	A3
☒	TURK	JOŽA	ELE	KOMPAS	10	2000	GORIŠK...	A2
☒	KRANJC	AND...	RAC	KOMPAS	11	1000	GRAD 38	A2
☒	KAJFFŽ	SIMON	RAC	KOMPAS	12	4000	.IFRANNO	A1

Izberi vse Počisti vse Osveži
 Najdi ... Uredi ... Preveri V redu

drugo izdajo n a š e g a vodiča ...» Ko je spajanje dokumentov končano, Word v vsako pismo vstavi pravilno ime podjetja.

da to opravite sami, ko boste vstavljali naslov in polja pozdrava ali ko boste pregledovali spojeni dokument.

• Naslov in pozdravna polja:

Za osnovne informacije o vsakem prejemniku Word uporabi dve polji za spajanje dokumentov:

Polje *AddressBlock* je ograda za ime in naslov. Polje *GreetingLine* je ograda za vaš izbrani pozdrav. Vsebino vsakega od teh polj lahko prilagodite. V naslovu boste morda izbrali formalno obliko imena (g. Janez Novak ml.), v pozdravu pa »Za« namesto »Dragi«.

Dodatna polja za spajanje dokumentov:

Vsak dokument lahko nadalje poosebite tako, da vključite dodatna polja za spajanje dokumentov. Denimo, da ustvarjate pismo, s katerim želite krajevna podjetja obvestiti, da jih boste uvrstili v letni vodič po mestu. Namesto, da bi ročno vnašali ime vsakega podjetja v telo pisma, vstavite polje *Company*: »««Company»» je bilo izbrano za

Krmiljenje Wordovega spajanja podatkov

Polja *SET* (Postavi zaznamek) vam omogočijo, da besedilo, številko ali kako drugo informacijo priredite zaznamku (zaznamek: Mesto ali izbor besedila v datoteki, ki mu daste posebno ime za poznejše sklicevanje. Z zaznamki je določeno mesto v datoteki, na katerega se je pozneje mogoče sklicevati ali vzpostavljati povezave z njim.). Informacijo lahko večkrat uporabite v spojenih dokumentih; če se spremeni, lahko nato samo enkrat uredite polje *SET* in vam ni treba preiskati celega glavnega dokumenta in informacije popravljati na vseh mestih, kjer se je pojavila. Pri spajanju dokumentov lahko uporabite tudi polja *MergeRec*, *MergeSeq*, *Next*, *NextIf* in *SkipIf*.

Jernej Oprešnik
jernej.opresnik@xnet.kompas.si

TechEd Europe 2003 v Barceloni



Letošnji Microsoft TechEd Europe je bil jubilejni 10. in je pritegnil 7000 razvijalcev, načrtovalcev in administratorjev, Barcelona pa se je za en teden napolnila z ljudmi, ki so se naokrog sprehajali z rdečimi nahrbtniki (z napisom TechEd, seveda).

Po svojem osnovnem namenu je to predvsem dogodek za razvijalce, vendar se je tudi letos našlo precej zanimivega na vseh področjih. Sam sem obiskoval predvsem razvijalsko obarvana predavanja, obiskal pa sem tudi nekaj ostalih in tukaj bom poskušal strniti najpomembnejše točke.

Varnost (Security)

Če bi moral z eno besedo opisati o čem se je na letošnjem TechEdu govorilo največ, je to »VARNOST«. Skorajda ni bilo predavanja, kjer se vsaj deloma ne bi dotaknili te teme. Očitno je, da postaja to ključna tema v vseh točkah od načrtovanja, prek razvoja do namestitve in administracije vsakega sistema. Veliko je bilo govora o tehnikah načrtovanja in programiranja varnih aplikacij, predvsem s pomočjo vzorcev (patterns). Precej je bilo govora in poudarka na uporabi »Code Access Security« v .NET aplikacijah. Posebno področje je bilo zavarovanje

aplikacij pred vzratnim inženiringom. V .NET okolju je s pomočjo ILDASM precej enostavno priti do izvorne kode kateregakoli modula. Obstajajo pa tudi orodja, ki lahko iz assembly-ja generirajo izvorno kodo za C# (npr. Anakrino). V Visual Studio .NET 2003 je priložen »Dotfuscator Community Edition«, ki deluje tako, da preimenuje spremenljivke in funkcije v imena iz katerih je težko razbrati njihov namen. Če želimo svoje izdelke zares zavarovati pa potrebujemo polno različico Dotfuscator-ja, ki spremeni dele kode (vendar ne njihove funkcionalnosti) tako da je samodejno generiranje izvorne kode v npr. C# onemogočeno.

Zanimivo je bilo predavanje Bena Smitha, ki je že na začetku predavanja šokiral vse prisotne z izjavo, da se je za resno varovanje strežnika potrebno odreči požarnemu zidu. Zakaj? Ker v večini primerov postavitev strežnika za požarni zid daje administratorjem lažen občutek, da je strežnik varen in potem prelahko pozabijo na posodabljanje z varnostnimi popravki. Povedal je, da so s strežnikom Windows 2003 sodelovali na »eWeek Open Hack 4«, kjer so na strežniku postavljenem neposredno v internet v dveh tednih doživeli 85000 poskusov vdorov – neuspešnih seveda.

Vzorci (patterns & practices)

Z vzorci sem se prvič srečal pri J2EE in moram priznati, da mi je bil princip všeč. Tudi pri Microsoftu so v vzorcih videli rešitev v svetu vedno kompleksnejših aplikacij. Ideja je preprosta. V več ali manj vseh aplikacijah se ponavljajo določeni vzorci kode, ki so sedaj zbrani v posameznih vzorcih. Pri načrtovanju je potrebno vzorce prepoznati, programer pa potem te vzorce (lahko kot dele kode) uporabi in jih nadgradi s potrebno funkcionalnostjo. Tudi tukaj imamo opravka z zbirko vzorcev od programiranja do administracije.

Microsoftove aplikacije

Veliko je bilo govora o prihajajočih verzijah produktov kot je npr. Sharepoint Portal. Le temu se obeta, da bo glede na prejšnjo verzijo precej pridobil s tesnejšo povezavo z ostalimi Microsoftovimi izdelki. Tu se je omenjala predvsem cela paleta možnosti, ki se bo odprla z »Yukon« verzijo SQL strežnika. S pomočjo teh zmožnosti bo postal SharePoint ključna komponenta za distribucijo poročil, obetajo pa se tudi novi gradniki »WebParts«, ki bodo omogočali enostavno izdelavo poročil.

Precej se je govorilo tudi o integraciji SharePointa in Content Management Serverja. Zaenkrat je integracija možna preko dodatnih programov, ki so na voljo v spletu. Za poznejše verzije obeh produktov je pričakovati, precej boljšo vgrajeno povezljivost.

Tudi Microsoft Business Intelligence (BI) bo moral počakati na »Yukon« različico SQL strežnika. Zato pa bomo še letos videli »Reporting Services« (kodno ime »Rosetta«), ki bodo omogočali načrtovanje, distribucijo in upravljanje s poročili iz raznih podatkovnih baz. Zadeva zaenkrat še ni tako daleč kot Crystal Reports, vendar omogoča dovolj, da si bo hitro pridobila svoj prostor v večini aplikacij.

Microsoft BizTalk Server 2004, je različica, ki obeta da bo ta produkt povzdignila iz univerzalnega stroja za pretvarjanje podatkovnih formatov v sofisticirano platformo za upravljanje s poslovnimi tokovi in za orkestracijo spletnih storitev.

Zaključek

Če bi potegnil črto pod ves teden predavanj bi rekel, da Microsoft z varnostjo misli precej resno in očitno bo največji korak potrebno narediti pri izobraževanju – zanimiva mi je bila misel, da je največja nevarnost pomanjkljivo

izobražen administrator. Druga ključna točka pa bi bila ugotovitev, da končno prihaja do večje povezljivosti in združljivosti med produkti Microsofta.

Dušan Zupančič, MCAD .NET, MCSE, MCT
dusan.zupancic@xnet.kompas.si

www.kompas-xnet.si

- koledar tečajev
- opisi tečajev
- v zadnjem hipu
- prijavnica
- PiKA OnLine
- naše storitve
- presenečenja!
- podatki o podjetju
- posebne ugodnost

NAGRADNO VPRAŠANJE

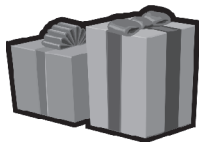
V kateri državi se je izobraževal
Dušan?

Odgovore nam pošljite na
naslov:

KOMPAS Xnet
Pražakova 4
1414 Ljubljana

Srečni izžrebanci bodo objavljeni
v naslednji številki PiKE.

SREČNI NAGRAJENCI VELIKE NAGRADNE IGRE



Zahvaljujemo se vam za sodelovanje v nagradni igri, ter za vse poslane razglednice, dopisnice, e-razglednice.... Žal je med vašimi počitniškimi pozdravi prišlo tudi nekaj takih z napačnim odgovorom. Med njimi tudi čudovita razglednica z enim izmed gradov iz doline Loare.

Geslo smo skrili na stran 14, ga označili s ključavnico in izpisali v modri barvi. Pravilni odgovor se glasi: Želimo vam prijeten odhiti.

Žreb pa je nagrade razdelil takole:

Dlančnik Palm Zire (CHS): **Martina LESKOVŠEK**

Symantec Internet Security 2003 (CHS): **Borut BENČAK**

Leksikon računalništva in informatike (Založba Pasadena):

Marjan GRGURIČ, Matevž MAUSER

Multimedijska tipkovnica (AlIdea): **Ida ROČNIK**

Optična miška (AlIdea): **Klavdija LAVRENČIČ**

Tako postaneš vodilni (Založba Tangram): **Urška ŠKOF**

Tečaj po izbiri v vrednosti 30.000,00 SIT (KOMPAS Xnet):

Andreja KOLENC, Anica GRGURIČ, Jelka MODIC

Vsi nagrajenci bodo o izidu žrebanja obveščeni po pošti.

ČESTITAMO!!

Pomagajte PiKI na pravi naslov

Zavedamo se, da imamo v svoji bazi kar veliko napačnih naslovov, saj se je veliko podjetij in ustanov preimenovalo, spremenila so se imena ulic, nekaterih vaših sodelavcev tudi ni več.

Pomagajte PiKI, da pride v roke vam, ki jo radi preberete. Pokličite nas in nam sporočite pravilne podatke, seveda pa lahko spremembe naslova sporočite tudi po elektronski pošti.

Za pomoč se vam toplo zahvaljujemo!



KOLOFON

Izdaja:

KOMPAS Xnet

Pražakova 4

1514 Ljubljana

Tel: 01 2344-394

Fax: 01 2318-687

xnet@kompas.si

www.kompas-xnet.si

Direktorica:

Branka Slinkar

Glavni urednik in

oblikovalec:

Jernej Oprešnik

Pomočniki glavnega

urednika:

Janja Levstek,

Gregor Šuster,

Peter Kobe,

Janez Strojan,

Jure Vizjak

Matej Zorman,

Dušan Zupančič.

Pogrešamo

Janjo

Avanturist

Grega

Potuje, potuje

Dušan

Dežurni reševalec

Jure

Dela k' zamorc

Pero

Mravljica

Dragica